

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР
КРИМІНАЛЬНОГО
КОДЕКСУ УКРАЇНИ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
Галуцька Валентина Васильовича*

СТАНОМ НА 15 БЕРЕЗНЯ 2018 РОКУ

Київ
ВД «Професіонал»
2018

УДК 343.2(477)
ББК 67.408(4Укр)
Н 34

Н 34 **Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України** Станом на 20 січня 2018 року. [текст] / За заг. ред. Глунька В. В. – Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2018. – 784 с.

ISBN 978-966-370-356-5

У даному науково-практичному коментарі подано постатейний аналіз положень Кримінального кодексу України з урахуванням останніх змін і доповнень станом на 15 бересня 2018 року.

В процесі підготовки коментаря автори намагались зробити акцент саме на практичному аспекті застосування норм Кримінального кодексу України з урахуванням особливостей тієї сфери суспільних відносин, якої вони стосуються.

Видання розраховано на суддів, працівників правоохоронних органів, практикуючих юристів, студентів, аспірантів і викладачів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться питаннями правового регулювання в галузі кримінального законодавства в Україні.

УДК 343.2(477)
ББК 67.408(4Укр)

ISBN 978-966-370-356-5

© Видавничий дім «Професіонал», 2018.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Банах Сергій Володимирович — кандидат юридичних наук, декан юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету;

Буглак Юрій Олександрович — кандидат юридичних наук, Голова підкомітету Верховної Ради України з питань запобігання та протидії політичній корупції, народний депутат України, Заслужений юрист України;

Галуцько Валентин Васильович — доктор юридичних наук, професор, директор Науково-дослідного Інституту Публічного права;

Григор'єв Микола Віталійович — кандидат юридичних наук, керуючий партнер адвокатського об'єднання MG group, адвокат;

Дьомін Юрій Михайлович — доктор юридичних наук, професор Національної академії прокуратури України;

Дрозд Олексій Юрійович — доктор юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ України;

Дрозд Валентина Георгіївна — кандидат юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник Науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Внутрішніх справ України Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Дніпров Олексій Сергійович — кандидат юридичних наук, керівник апарату Адміністрації Президента України;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, доцент, Перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, Заслужений юрист України, голова науково-експертної ради при Підкомітеті з питань запобігання та протидії політичній корупції Верховної ради України;

Коросед Сергій Олександрович — доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільного права і процесу Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького;

Клемпарський Микола Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри загально-правових дисциплін Донецького юридичного інституту МВС України;

Лазур Ярослав Володимирович — доктор юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Ужгородського національного університету;

Лошицький Михайло Васильович — доктор юридичних наук, професор, ректор Національної академії прокуратури України;

Мацюк Володимир Ярославович — кандидат юридичних наук, перший заступник начальника Головного оперативного управління Державної фіскальної служби України, Заслужений юрист України;

Матвейчук Валерій Костянтинович — доктор юридичних наук, професор, Заслужений працівник народної освіти України, перший проректор з навчально-методичної та організаційної роботи ВНЗ «Національна академія управління»;

Монаснко Антон Олексійович — доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, директор центру Східноєвропейського права Інституту законодавства Верховної Ради України;

Онщенко Наталія Миколаївна — доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік Національної академії правових наук України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького. Голова секції науково — консультативної ради при Вищому адміністративному суді України;

Олійник Олександр Миколайович — кандидат юридичних наук, Директор департаменту з питань правосуддя та національної безпеки Міністерства юстиції України;

Обушенко Олександр Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заступник командира полка Дніпро-1 Національної гвардії України;

Степанюк Руслан Леонтійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри криміналістики та судової експертології Харківського національного університету внутрішніх справ;

Чижмарь Катерина Іванівна — доктор юридичних наук, Заслужений юрист України, Директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України.

ВСТУПНЕ СЛОВО

Кримінальне законодавство України наразі представлено у Кримінальному кодексі України. Він складається з Загальної та Особливої частин. У Загальній частині представлено норми загального значення, які визначають основи кримінальної відповідальності, дають поняття злочину, називають види покарання за злочини та ін. В Особливій частині Кодексу визначається кримінальна відповідальність за окремі злочини. Норми Особливої частини можна застосовувати лише на базі Загальної частини КК.

Сучасною кримінально-правовою реформою в Україні передбачено на майбутнє створення Закону України «Про кримінальну відповідальність» – двох законодавчих актів, що встановлюють кримінальну відповідальність (Кримінальний кодекс України та Закон України про кримінальні проступки). Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією не здійснюється.

У даному науково-практичному коментарі подано постатейний аналіз положень Кримінального кодексу України з урахуванням останніх змін і доповнень станом на травень 2017 року. В процесі підготовки коментаря автори намагались зробити акцент саме на практичному аспекті застосування норм Кримінального кодексу України з урахуванням особливостей тієї сфери суспільних відносин, якої вони стосуються.

Видання розраховано на суддів, працівників правоохоронних органів, адвокатів, практикуючих юристів, студентів, аспірантів і викладачів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також усіх, хто цікавиться питаннями правового регулювання в галузі кримінального законодавства в Україні.

ЗМІСТ

Вступне слово	4
КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ	5
ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА	11
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	11
Стаття 1. Завдання кримінального кодексу України	11
Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності	11
РОЗДІЛ II. ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	13
Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність	13
Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі	14
Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі	15
Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених на території України	18
Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України	20
Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинів, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України	21
Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України	22
Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами	23
РОЗДІЛ III ЗЛОЧИН, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ.....	24
Стаття 11. Поняття злочину	24
Стаття 12. Класифікація злочинів	26
Стаття 13. Закінчений та незакінчений злочини	27
Стаття 14. Готування до злочину	28
Стаття 15. Замах на злочин	29
Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчений злочин	30
Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому злочині	31
РОЗДІЛ IV ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ).....	32
Стаття 18. Суб'єкт злочину	32
Стаття 19. Осудність	34
Стаття 20. Обмежена осудність	35
Стаття 21. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин	36
Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність	37
Стаття 23. Вина	38
Стаття 24. Умисел і його види	39
Стаття 25. Необережність та її види	40
РОЗДІЛ VI СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ.....	42
Стаття 26. Поняття співучасті	42
Стаття 27. Види співучасників	42

Стаття 28. Вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією	44
Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників.....	47
Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації	48
Стаття 31. Добровільна відмова співучасників	49
РОЗДІЛ VII ПОВТОРНІСТЬ, СУКУПНІСТЬ ТА РЕЦИДИВ ЗЛОЧИНІВ	50
Стаття 32. Повторність злочинів	50
Стаття 33. Сукупність злочинів	52
Стаття 34. Рецидив злочинів	53
Стаття 35. Правові наслідки повторності, сукупності та рецидиву злочинів	53
РОЗДІЛ VIII ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ	54
Стаття 36. Необхідна оборона	54
Стаття 37. Уявна оборона.....	57
Стаття 38. Затримання особи, що вчинила злочин	58
Стаття 39. Крайня необхідність.....	59
Стаття 40. Фізичний або психічний примус	61
Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження	62
Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком	64
Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації.....	66
РОЗДІЛ IX ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	68
Стаття 44. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності	68
Стаття 45. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям	69
Стаття 46. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим	70
Стаття 47. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки	72
Стаття 48. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки	73
Стаття 49. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.....	75
РОЗДІЛ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ.....	79
Стаття 50. Поняття покарання та його мета	79
Стаття 51. Види покарань	80
Стаття 52. Основні та додаткові покарання.....	81
Стаття 53. Штраф.....	82
Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.....	85
Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю	86
Стаття 56. Громадські роботи	87
Стаття 57. Виправні роботи	89
Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців	90
Стаття 59. Конфіскація майна.....	91
Стаття 60. Арешт	92
Стаття 61. Обмеження волі	93
Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців	94

Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк.....	95
Стаття 64. Довічне позбавлення волі	96
РОЗДІЛ XI ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ.....	97
Стаття 65. Загальні засади призначення покарання.....	97
Стаття 66. Обставини, які пом'якшують покарання	99
Стаття 67. Обставини, які обтяжують покарання.....	100
Стаття 68. Призначення покарання за незакінчений злочин та за злочин, вчинений у співучасті.....	102
Стаття 69. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом	103
Стаття 69-1. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання.....	105
Стаття 70. Призначення покарання за сукупністю злочинів.....	106
Стаття 71. Призначення покарання за сукупністю вироків.....	108
Стаття 72. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення	110
Стаття 73. Обчислення строків покарання	112
РОЗДІЛ XII ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВІДБУВАННЯ.....	112
Стаття 74. Звільнення від покарання та його відбування.....	112
Стаття 75. Звільнення від відбування покарання з випробуванням	122
Стаття 76. Обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням.....	124
Стаття 77. Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням	125
Стаття 78. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням	125
Стаття 79. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.....	127
Стаття 80. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку	128
Стаття 81. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.....	131
Стаття 82. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким.....	133
Стаття 83. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.....	135
Стаття 84. Звільнення від покарання захворювою.....	136
Стаття 85. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування.....	138
Стаття 86. Амністія.....	138
Стаття 87. Помилування.....	139
РОЗДІЛ XIII СУДИМІСТЬ.....	140
Стаття 88. Правові наслідки судимості.....	140
Стаття 89. Строки погашення судимості	141
Стаття 90. Обчислення строків погашення судимості.....	143
Стаття 91. Зняття судимості.....	144
РОЗДІЛ XIV ПРИМУСОВІ ЗАХОДИ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ ТА ПРИМУСОВЕ ЛІКУВАННЯ	145
Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру	145
Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.....	146
Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру	146
Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.....	147

Стаття 96. Примусове лікування	149
РОЗДІЛ XIV-1 СПЕЦІАЛЬНА КОНФІСКАЦІЯ	149
Стаття 96-1. Спеціальна конфіскація	149
Стаття 96-2. Випадки застосування спеціальної конфіскації	150
Стаття 96-3. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру	152
Стаття 96-9. Ліквідація	156
РОЗДІЛ XV ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ	159
Стаття 97. Звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру	159
Стаття 98. Види покарань	160
Стаття 99. Штраф	161
Стаття 100. Громадські та виправні роботи	161
Стаття 101. Арешт	162
Стаття 102. Позбавлення волі на певний строк	163
Стаття 103. Призначення покарання	164
Стаття 104. Звільнення від відбування покарання з випробуванням	164
Стаття 105. Звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру	165
Стаття 106. Звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності	166
Стаття 107. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання	167
Стаття 108. Погашення та зняття судимості	168
ОСОБЛИВА ЧАСТИНА	170
РОЗДІЛ I ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	170
Стаття 109. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади	170
Стаття 110. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України	171
Стаття 110-1. Виключена	172
Стаття 110-2. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України	173
Стаття 111. Державна зрада	174
Стаття 112. Посягання на життя державного чи громадського діяча	176
Стаття 113. Диверсія	178
Стаття 114. Шпигунство	179
Стаття 114-1. Перешкоджання законній діяльності збройних сил України та інших військових формувань	180
РОЗДІЛ II ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ	181
Стаття 115. Умисне вбивство	181
Стаття 116. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання	185
Стаття 117. Умисне вбивство матері своєї новонародженої дитини	187
Стаття 118. Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця	188
Стаття 119. Вбивство через необережність	189
Стаття 120. Доведення до самогубства	189
Стаття 121. Умисне тяжке тілесне ушкодження	191

Стаття 122. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження	191
Стаття 123. Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання.....	192
Стаття 124. Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинця.....	193
Стаття 125. Умисне легке тілесне ушкодження	193
Стаття 126. Побой і мордування.....	194
Стаття 127. Катування	194
Стаття 128. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження.....	195
Стаття 129. Погроза вбивством	195
Стаття 130. Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.....	196
Стаття 131. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.....	196
Стаття 132. Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.....	197
Стаття 133. Зараження венеричною хворобою	198
Стаття 134. Незаконне проведення абортів	198
Стаття 135. Залишення в небезпеці	199
Стаття 136. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані	200
Стаття 137. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей.....	201
Стаття 138. Незаконна лікувальна діяльність	202
Стаття 139. Ненадання допомоги хворому медичним працівником	203
Стаття 140. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником	204
Стаття 141. Порушення прав пацієнта	206
Стаття 142. Незаконне проведення дослідів над людиною.....	207
Стаття 143. Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини	209
Стаття 144. Насильницьке донорство	213
Стаття 145. Незаконне розголошення лікарської таємниці.....	214
РОЗДІЛ III ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ОСОБИ.....	215
Стаття 146. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини.....	215
Стаття 147. Захоплення заручників.....	217
Стаття 148. Підміна дитини	218
Стаття 149. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини	219
Стаття 150. Експлуатація дітей.....	221
Стаття 150-1. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.....	223
Стаття 151. Незаконне поміщення в психіатричний заклад.....	224
Стаття 151-1. Виключена	225
РОЗДІЛ IV ЗЛОЧИНИ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ	225
Стаття 152. Зґвалтування	225
Стаття 153. Насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом.....	227
Стаття 154. Примушування до вступу в статевий зв'язок.....	228

Стаття 155. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості	230
Стаття 156. Розбещення неповнолітніх	231

**РОЗДІЛ V ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВИБОРЧИХ, ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ
ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА** 233

Стаття 157. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача	233
Стаття 158. Надання неправдивих відомостей до органу ведення державного реєстру виборців або фальсифікація виборчих документів, документів референдуму, підсумків голосування або відомостей державного реєстру виборців.....	236
Стаття 158-1. Незаконне використання виборчого бюлетеня, бюлетеня для голосування на референдумі, голосування виборцем, учасником референдуму більше ніж один раз.....	240
Стаття 158-2. Незаконне знищення виборчої документації або документів референдуму	241
Стаття 159. Порушення таємниці голосування.....	242
Стаття 159-1. Порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації, агітації з всеУкраїнського або місцевого референдуму	244
Стаття 160. Підкуп виборця, учасника референдуму	246
Стаття 161. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності або релігійних переконань	247
Стаття 162. Порушення недоторканності житла.....	249
Стаття 163. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер	250
Стаття 164. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей	252
Стаття 165. Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків	253
Стаття 166. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування	254
Стаття 167. Зловживання опікунськими правами	255
Стаття 168. Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння).....	255
Стаття 169. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння)	256
Стаття 170. Перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій	257
Стаття 171. Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів	258
Стаття 172. Грубе порушення законодавства про працю.....	261
Стаття 173. Грубе порушення угоди про працю	262
Стаття 174. Примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку	263
Стаття 175. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат	264
Стаття 176. Порушення авторського права і суміжних прав	265
Стаття 177. Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію.....	267
Стаття 178. Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків	269
Стаття 179. Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь	270
Стаття 180. Перешкоджання здійсненню релігійного обряду	271

Стаття 181. Посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів	273
Стаття 182. Порушення недоторканності приватного життя	274
Стаття 183. Порушення права на отримання освіти	277
Стаття 184. Порушення права на безоплатну медичну допомогу	278
РОЗДІЛ VI ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ	280
Стаття 185. Крадіжка	280
Стаття 186. Грабіж	285
Стаття 187. Розбій	291
Статтю 188 виключено	296
Стаття 188-1. Викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання	296
Стаття 189. Вимагання	298
Стаття 190. Шахрайство	304
Стаття 191. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	307
Стаття 192. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою	310
Стаття 193. Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї	312
Стаття 194. Умисне знищення або пошкодження майна	314
Стаття 194-1. Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики	315
Стаття 195. Погроза знищення майна	318
Стаття 196. Необережне знищення або пошкодження майна	319
Стаття 197. Порушення обов'язків щодо охорони майна	320
Стаття 197-1. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво	320
Стаття 198. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом	329
РОЗДІЛ VII ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	332
Стаття 199. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут піддроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного збору чи голографічних захисних елементів	332
Стаття 200. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення	333
Стаття 201. Контрабанда	337
Статтю 202. Виключено	343
Статтю 203. Виключено	343
Стаття 203-1. Незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва	344
Стаття 203-2. Зайняття гральним бізнесом	345
Стаття 204. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів	346
Стаття 205. Фіктивне підприємництво	347
Стаття 205-1. Підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців	351
Стаття 206. Протидія законній господарській діяльності	352
Стаття 206-2. Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації	356
Статтю 207. Виключено	357

Статтю 208. Виключено	358
Стаття 209. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	358
Стаття 209-1. Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму	366
Стаття 210. Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням	372
Стаття 211. Видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону	376
Стаття 212. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)	378
Стаття 212-1. Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування	393
Стаття 213. Порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом	396
Стаття 214. Виключено	399
Стаття 215. Виключено	399
Стаття 216. Незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених контрольних марок	399
Стаття 217. Виключено	400
Стаття 218. Виключено	401
Стаття 218-1. Доведення банку до неплатоспроможності	401
Стаття 219. Доведення до банкрутства	402
Стаття 220. Виключено	405
Стаття 221. Виключено	405
Стаття 222. Шахрайство з фінансовими ресурсами	405
Стаття 222-1. Маніпулювання на фондовому ринку	408
Стаття 223. Виключено	413
Стаття 223-1. Підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів	413
Стаття 223-2. Порушення порядку ведення реєстру власників іменних цінних паперів	417
Стаття 224. Виготовлення, збут та використання підроблених недержавних цінних паперів	419
Стаття 225. Виключено	422
Стаття 226. Виключено	422
Стаття 227. Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції	422
Стаття 228. Виключено	424
Стаття 229. Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару	425
Стаття 230. Виключено	427
Стаття 231. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю	427
Стаття 232. Розголошення комерційної або банківської таємниці	429
Стаття 232-1. Незаконне використання інсайдерської інформації	432
Стаття 232-2. Приховування інформації про діяльність емітента	436
Стаття 233. Незаконна приватизація державного, комунального майна	439
Стаття 234. Виключено	442
Стаття 235. Виключено	442

РОЗДІЛ VIII ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ..... 442

Стаття 236. Порушення правил екологічної безпеки	442
Стаття 237. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення	444
Стаття 238. Приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення.....	444
Стаття 239. Забруднення або псування земель	446
Стаття 239-1. Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель.....	446
Стаття 239-2. Незаконне заволодіння землями водного фонду в особливо великих розмірах	448
Стаття 240. Порушення правил охорони або використання надр.....	449
Стаття 241. Забруднення атмосферного повітря	450
Стаття 242. Порушення правил охорони вод.....	452
Стаття 243. Забруднення моря	453
Стаття 244. Порушення законодавства про континентальний шельф України.....	454
Стаття 245. Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу	456
Стаття 246. Незаконна порубка лісу	457
Стаття 247. Порушення законодавства про захист рослин.....	457
Стаття 248. Незаконне полювання.....	458
Стаття 249. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.....	460
Стаття 250. Проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів.....	461
Стаття 251. Порушення ветеринарних правил.....	461
Стаття 252. Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду.....	462
Стаття 253. Проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля.....	463
Стаття 254. Безгосподарське використання земель.....	464
РОЗДІЛ ІХ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ.....	465
Стаття 255. Створення злочинної організації	465
Стаття 256. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності	466
Стаття 257. Бандитизм	467
Стаття 258. Терористичний акт.....	467
Стаття 258-1. Втягнення у вчинення терористичного акту	469
Стаття 258-2. Публічні заклики до вчинення терористичного акту	470
Стаття 258-3. Створення терористичної групи чи терористичної організації.....	471
Стаття 258-4. Сприяння вчиненню терористичного акту	472
Стаття 258-5. Фінансування тероризму.....	473
Стаття 259. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності.....	474
Стаття 260. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань	475
Стаття 261. Напад на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення	476
Стаття 262. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем.....	478
Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.....	480

Стаття 263-1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв	481
Стаття 264. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.....	482
Стаття 265. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами	482
Стаття 265-1. Незаконне виготовлення ядерного вибухового пристрою чи пристрою, що розсіює радіоактивний матеріал або випромінює радіацію.....	486
Стаття 266. Погроза вчинити викрадання або використати радіоактивні матеріали	486
Стаття 267. Порушення правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами.....	487
Стаття 267-1. Порушення вимог режиму радіаційної безпеки.....	488
Стаття 268. Незаконне ввезення на територію України відходів і вторинної сировини.....	489
Стаття 269. Незаконне перевезення на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин	490
Стаття 270. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки.....	490
Стаття 270-1. Умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства.....	491
РОЗДІЛ X ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА.....	492
Стаття 271. Порушення вимог законодавства про охорону праці	492
Стаття 272. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою.....	493
Стаття 273. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах	494
Стаття 274. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки.....	495
Стаття 275. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд	496
РОЗДІЛ XI ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ	497
Стаття 276. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту.....	497
Стаття 276-1. Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин.....	498
Стаття 277. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів.....	499
Стаття 278. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна.....	500
Стаття 279. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства	500
Стаття 280. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків.....	502
Стаття 281. Порушення правил повітряних польотів	503
Стаття 282. Порушення правил використання повітряного простору.....	503
Стаття 283. Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда.....	504
Стаття 284. Ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха.....	505
Стаття 285. Неповідомлення капітаном назви свого судна при зіткненні суден.....	505
Стаття 286. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами.....	506

Стаття 287. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації.....	507
Стаття 288. Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху.....	508
Стаття 289. Незаконне заволодіння транспортним засобом.....	508
Стаття 290. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу.....	510
Стаття 291. Порушення чинних на транспорті правил.....	511
Стаття 292. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів.....	511

РОЗДІЛ XII ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА

МОРАЛЬНОСТІ	512
Стаття 293. Групове порушення громадського порядку.....	512
Стаття 294. Масові заворушення	513
Стаття 295. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку.....	513
Стаття 296. Хуліганство.....	514
Стаття 297. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого.....	515
Стаття 298. Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини.....	516
Стаття 298-1. Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів національного архівного фонду	517
Стаття 299. Жорстоке поводження з тваринами.....	518
Стаття 300. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію	521
Стаття 301. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів.....	522
Стаття 302. Створення або утримання місць розпусти і звідництво	523
Стаття 303. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією.....	524
Стаття 304. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.....	525

РОЗДІЛ XIII ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА

ІНШІ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	526
Стаття 305. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів	526
Стаття 306. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів.....	528
Стаття 307. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.....	529
Стаття 308. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.....	531
Стаття 309. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту.....	532
Стаття 310. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель	533

Стаття 311. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів	534
Стаття 312. Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	535
Стаття 313. Викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням.....	536
Стаття 314. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.....	537
Стаття 315. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.....	538
Стаття 316. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів.....	538
Стаття 317. Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів	539
Стаття 318. Незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів.....	540
Стаття 319. Незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин	540
Стаття 320. Порухнення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів	541
Стаття 321. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів.....	543
Стаття 321-1. Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів	544
Стаття 321-2. Порухнення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів.....	546
Стаття 322. Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів	546
Стаття 323. Спонування неповнолітніх до застосування допінгу.....	546
Стаття 324. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів.....	548
Стаття 325. Порухнення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним захворюванням та масовим отруєнням.....	548
Стаття 326. Порухнення правил поводження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами.....	549
Стаття 327. Заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції.....	550

РОЗДІЛ XIV ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ПРИЗОВУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ.....	551
Стаття 328. Розголошення державної таємниці.....	551
Стаття 329. Втрата документів, що містять державну таємницю	552
Стаття 330. Передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка знаходиться у володінні держави.....	553
Стаття 331. Виключено.....	554
Стаття 332. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України	554
Стаття 332-1. Порухнення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї	556

Стаття 333. Порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю.....	557
Стаття 334. Порушення правил міжнародних польотів.....	558
Стаття 335. Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу.....	559
Стаття 336. Ухилення від призову за мобілізацією.....	561
Стаття 336-1. Ухилення від проходження служби цивільного захисту в особливий період чи у разі проведення цільової мобілізації.....	561
Стаття 337. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів.....	562

РОЗДІЛ XV ЗЛОЧИНИ ПРОТИ АВТОРИТЕТУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ОБ'ЄДНАНЬ

ГРОМАДЯН ТА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ.....	562
Стаття 338. Наруга над державними символами.....	562
Стаття 339. Незаконне підняття державного прапора України на річковому або морському судні.....	563
Стаття 340. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій.....	564
Стаття 341. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд.....	565
Стаття 342. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі фонду гарантування вкладів фізичних осіб.....	565
Стаття 343. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця.....	567
Стаття 344. Втручання у діяльність державного діяча.....	568
Стаття 345. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу.....	569
Стаття 345-1 погроза або насильство щодо журналіста.....	570
Стаття 346. Погроза або насильство щодо державного чи громадського діяча.....	573
Стаття 347. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу, працівника органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця.....	574
Стаття 347-1. Умисне знищення або пошкодження майна журналіста.....	576
Стаття 348. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця.....	577
Стаття 349. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника.....	578
Стаття 349-1. Захоплення журналіста як заручника.....	578
Стаття 350. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок.....	579
Стаття 351. Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради.....	580
Стаття 351-2. Перешкоджання діяльності вищої ради правосуддя, вищої кваліфікаційної комісії суддів України.....	581
Стаття 352. Умисне знищення або пошкодження майна службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок.....	582
Стаття 353. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи.....	583
Стаття 354. Підкуп працівника державного підприємства, установи чи організації.....	584

Стаття 355. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань.....	586
Стаття 356. Самоправство.....	587
Стаття 357. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження.....	588
Стаття 358. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів.....	589
Стаття 359. Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації.....	591
Стаття 360. Умисне пошкодження ліній зв'язку.....	592

РОЗДІЛ XVI ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН (КОМП'ЮТЕРІВ), СИСТЕМ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ І МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ..... 593

Стаття 361. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку.....	593
Стаття 361-1. Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут.....	594
Стаття 361-2. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації.....	595
Стаття 361-3. Виключена.....	596
Стаття 361-4. Виключена.....	596
Стаття 362. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електроннообчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї.....	596
Стаття 362-1. Виключена.....	597
Стаття 363. Порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється.....	597
Стаття 363-1. Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку.....	598

РОЗДІЛ XVII ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ..... 599

Стаття 364. Зловживання владою або службовим становищем.....	599
Стаття 364-1. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.....	601
Стаття 365. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу.....	602
Стаття 365-1. Виключено.....	604
Стаття 365-2. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.....	604
Стаття 366. Службове підроблення.....	605
Стаття 366-1. Декларування недостовірної інформації.....	606

Стаття 367. Службова недбалість	608
Стаття 368. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою	609
Стаття 368-1. Виключена	611
Стаття 368-2. Незаконне збагачення	611
Стаття 368-3. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми	613
Стаття 368-4. Підкуп особи, яка надає публічні послуги	615
Стаття 369. Пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі	616
Стаття 369-1. Виключена	618
Стаття 369-2. Зловживання впливом	618
Стаття 369 ³ . Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань	619
Стаття 370. Провокація підкупу	621
РОЗДІЛ XVIII ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ	622
Стаття 371. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою	622
Стаття 372. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності	629
Стаття 373. Примушування давати показання	632
Стаття 374. Порушення права на захист	635
Стаття 375. Постановлення суддею (судьями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови	641
Стаття 376. Втручання в діяльність судових органів	643
Стаття 376-1. Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду	643
Стаття 376-1. Незаконне втручання в роботу автоматизованих систем в органах та установах системи правосуддя	647
Стаття 377. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного	648
Стаття 378. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного	649
Стаття 379. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя	650
Стаття 380. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист	651
Стаття 381. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист	652
Стаття 381-1. Виключена	657
Стаття 382. Невиконання судового рішення	657
Стаття 383. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину	659
Стаття 384. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу	660
Стаття 385. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків	662
Стаття 386. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку	664
Стаття 387. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування	668
Стаття 388. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації	671
Стаття 389. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі	677
Стаття 389-1. Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості	677

Стаття 390. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі.....	681
Стаття 391. Злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань	684
Стаття 392. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань	686
Стаття 393. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти	687
Стаття 394. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу	688
Стаття 395. Порухення правил адміністративного нагляду	690
Стаття 396. Приховування злочину	691
Стаття 397. Втручання в діяльність захисника чи представника особи	692
Стаття 398. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи.....	697
Стаття 399. Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи	700
Стаття 400. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги	704
Стаття 400-1. Представництво в суді без повноважень	706

РОЗДІЛ XIX ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ (ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ)

Стаття 401. Поняття військового злочину	708
Стаття 402. Непокора	709
Стаття 403. Невиконання наказу	710
Стаття 404. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків.....	711
Стаття 405. Погроза або насильство щодо начальника.....	712
Стаття 406. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості.....	713
Стаття 407. Самовільне залишення військової частини або місця служби.....	714
Стаття 408. Дезертирство	715
Стаття 409. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом.....	716
Стаття 410. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	717
Стаття 411. Умисне знищення або пошкодження військового майна	719
Стаття 412. Необережне знищення або пошкодження військового майна	720
Стаття 413. Втрата військового майна	720
Стаття 414. Порушення правил поведіння зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення	721
Стаття 415. Порушення правил водіння або експлуатації машин	722
Стаття 416. Порушення правил польотів або підготовки до них	722
Стаття 417. Порушення правил кораблеводіння	723
Стаття 418. Порушення статутних правил вартової служби чи патрулювання.....	724
Стаття 419. Порушення правил несення прикордонної служби	725
Стаття 420. Порушення правил несення бойового чергування.....	726
Стаття 421. Порушення статутних правил внутрішньої служби	727
Стаття 422. Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості.....	728
Стаття 423. Виключено	729

Стаття 424. Виключено	729
Стаття 425. Недбале ставлення до військової служби	729
Стаття 426. Бездіяльність військової влади	730
Стаття 427. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни.....	731
Стаття 428. Залишення гинучого військового корабля.....	731
Стаття 429. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю.....	732
Стаття 430. Добровільна здача в полон.....	732
Стаття 431. Злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні.....	733
Стаття 432. Мародерство	734
Стаття 433. Насильство над населенням у районі воєнних дій.....	734
Стаття 434. Погане поводження з військовополоненими.....	735
Стаття 435. Незаконне використання символіки червоного хреста, червоного півмісяця, червоного кристала та зловживання нею.....	735
РОЗДІЛ XX ЗЛОЧИНИ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ	736
Стаття 436. Пропаганда війни.....	736
Стаття 436-1. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів.....	737
Стаття 437. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни.....	754
Стаття 438. Порушення законів та звичаїв війни	754
Стаття 439. Застосування зброї масового знищення.....	755
Стаття 440. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення.....	756
Стаття 441. Екоцид.....	756
Стаття 442. Геноцид.....	757
Стаття 443. Посягання на життя представника іноземної держави.....	758
Стаття 444. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист	759
Стаття 445. Незаконне використання символіки червоного хреста, червоного півмісяця, червоного кристала	759
Стаття 446. Піратство.....	760
Стаття 447. Найманство.....	761
ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ	763
Розділ I.....	763
Розділ II	763

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР
КРИМІНАЛЬНОГО
КОДЕКСУ УКРАЇНИ

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора,
Галунька Валентина Васильовича*

СТАНОМ НА 15 БЕРЕСНЯ 2018 РОКУ

Підписано до друку 15.03.2018. Формат 70x100 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 63,7.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 1533